

ການປ້ອງກັນຕາຝັ່ງເຈື່ອນຕາມລຳນ້ຳຂອງທີ່ວຽງຈັນ

ຈຸດປະສົງ

ກໍຣະນີສຶກສານີ້ໄດ້ກວດສອບເຖິງສິ່ງທ້າທາຍທີ່ປະເຊີນໜ້າໂດຍຜູ້ຄຸ້ມຄອງສິ່ງແວດລ້ອມໃນການທີ່ຈະເຮັດການດຸ່ນດຽງກັນລະຫວ່າງໂຄງການພັດທະນາໂຄງລ່າງເຊິ່ງຈະມີຜົນໄດ້ຮັບທີ່ດີແກ່ສັງຄົມ. ແຕ່ໃນເວລາດຽວກັນ, ມັນພັດເປັນຕົ້ນເຫດໃຫ້ເກີດມີຜົນກະທົບຕໍ່ສິ່ງແວດລ້ອມ. ວັດຖຸປະສົງຂອງໂຄງການ ແລະ ການເຫັນດີ ແລະ ຕໍ່ຕ້ານການດຳເນີນການປ້ອງກັນຕາຝັ່ງເຈື່ອນທີ່ເຮັດໃຫ້ຕາຝັ່ງມີຄວາມໝັ້ນຄົງ ແລະ ບົກປ້ອງຕາຝັ່ງຕາມລຳແມ່ນ້ຳຂອງທີ່ໄຫຼຜ່ານວຽງຈັນ ສປປ ລາວ ນັ້ນແມ່ນ ໄດ້ຖືກກວດສອບຢ່າງລະອຽດພ້ອມທັງການລົງເລິກ ເຖິງຄວາມຍືນຍົງ ທາງສິ່ງແວດລ້ອມຂອງໂຄງການກໍ່ສ້າງໂຄງລ່າງແບບນີ້. ຄວາມຕັ້ງໃຈສະເພາະແມ່ນມີຕໍ່ຜູ້ຄຸ້ມຄອງທາງດ້ານວິສະວະກຳທີ່ກຳລັງຖືກພິຈາລະນາຢູ່ ແລະ ບົດບາດຂອງ EIA ຕໍ່ການວາງແຜນ ແລະ ບັນເທົາຜົນກະທົບ.

ຫົວຂໍ້ຂອງການເຝິກອົບຮົມ ETP:

- ▶ ການພັດທະນາແບບຍືນຍົງ ແລະ ຈິດສຳນຶກຕໍ່ສິ່ງແວດລ້ອມ
- ▶ ການປະເມີນຜົນກະທົບຕໍ່ສິ່ງແວດລ້ອມ (EIA)
- ▶ ການປະເມີນຜົນກະທົບແບບສະສົມ (CEA)
- ▶ ແນວຄວາມຄິດ ແລະ ຜົນປະໂຫຍດຂອງການຄຸ້ມຄອງຊັບພະຍາກອນ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມແບບປະສົມປະສານ (IREM)
- ▶ ເຄື່ອງມືສຳລັບການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ IREM
- ▶ ເສຖະສາດສິ່ງແວດລ້ອມ

ປະເດັ່ນ

ປະເດັ່ນສະເພາະທີ່ຍົກຂຶ້ນມາໃນກໍຣະນີສຶກສານີ້:

1. ການຖືກກະທົບແບບສະສົມຂອງທຳມະຊາດ ແລະ ບັດໃຈທາງມະນຸດວິທະຍາທີ່ນຳໄປສູ່ການເຊາະເຈື່ອນຂອງຕາຝັ່ງອ້ອມເມືອງວຽງຈັນ.
2. ການວາງຂອບເຂດ ແລະ ແກ້ໄຂທາງວິສະວະກຳຕໍ່ການເຊາະເຈື່ອນຂອງຕາຝັ່ງ.
3. ທ່າແຮງຂອງຜົນກະທົບຕາມກະແສນ້ຳ ແລະ ຜົນກະທົບຂ້າມຜ່ານຊາຍແດນຂອງໂຄງການປ້ອງກັນຕາຝັ່ງເຈື່ອນທີ່ວຽງຈັນ.
4. ບົດບາດທີ່ຂາດບໍ່ໄດ້ຂອງ EIA ໃນການສົ່ງຂ່າວໃຫ້ການວາງແຜນໂຄງການ ແລະ ການອອກແບບທາງດ້ານວິສະວະກຳ ແລະ ການກຳນົດມາຕະການບັນເທົາຜົນກະທົບອັນແທດເໝາະ.

ວັດຖຸປະສົງຂອງການຮຽນຮູ້.

ໃນເມື່ອສຳເລັດກໍຣະນີສຶກສານີ້ກສຳມະນາກອນຈະສາມາດ.

- ຍົກຕົວຢ່າງບັດໃຈທາງທຳມະຊາດ ແລະ ມະນຸດວິທະຍາກ່ຽວຂ້ອງກັບຕາຝັ່ງເຈື່ອນຢູ່ໃຕ້ກະແສນ້ຳ
- ບອກຄຸນລັກສະນະຂອງການແກ້ໄຂທາງດ້ານວິສະວະກຳ ແລະ ບໍ່ແມ່ນວິສະວະກຳສຳລັບບັນຫາຕາຝັ່ງເຈື່ອນທີ່ກຳລັງເກີດຢູ່ວຽງຈັນ.
- ສົນທະນາບົດບາດຂອງ EIA ຕໍ່ການວາງແຜນ ແລະ ຈັດຕັ້ງປະຕິບັດໂຄງການ.

- ກໍານົດທ່າແຮງຂອງຜົນກະທົບດ້ານສິ່ງແວດລ້ອມຂອງໂຄງການປ້ອງກັນຕາຝັ່ງເຈື່ອນແລະຕົວຮັບຄວາມກົດດັນທາງດ້ານສິ່ງແວດລ້ອມໃນພາວະສ່ຽງໄພ.
- ວິຈານຕໍ່ມາຕະການການບັນເທົາທີ່ສະເໜີຂຶ້ນມາ ແລະ ໃຫ້ຂໍ້ຄິດເຫັນສະເໜີມາຕະການເພີ່ມເຕີມເຊິ່ງສາມາດຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ.
- ຍົກຕົວຢ່າງ ທ່າແຮງຂອງຜົນກະທົບ ແບບສະສົມ (ຜົນກະທົບແບບໂດມິໂນ) ໃນໂຄງການປ້ອງກັນຕາຝັ່ງເຈື່ອນຕົວຢ່າງໜຶ່ງ ແລະ ໃຫ້ຂໍ້ຄິດເຫັນ, ສະເໜີແຜນການ ການແກ້ໄຂທີ່ແທດເໝາະ.

ສັງລວມໂຄງການໂດຍຫຍໍ້.

ບົດສະເໜີ ແລະ ຄວາມເປັນມາ.

ແມ່ນ້ຳຂອງຕອນໃຕ້ມີລັກສະນະສະເພາະ ທີ່ເປັນແມ່ນ້ຳຄົດຄັ້ງ ແລະ ມີຄວາມຄ້ອຍຊັນ. ຜົນເນື່ອງຈາກຄຸນລັກສະນະດັ່ງກ່າວນີ້ກໍ່ຄື ເກີດມີຄວາມບໍ່ໝັ້ນຄົງຂອງທຳມະຊາດ, ແລະ ເຫດການເຊາະເຈື່ອນ ແລະ ການຕົກຕະກອນ. ແມ່ນ້ຳຂອງຍັງເປັນນ້ຳທີ່ມີລະດັບນ້ຳຂຶ້ນໆລົງໆ ທີ່ມີລະດັບສູງແຕກຕ່າງກັນຫຼາຍ ລະຫວ່າງລະດູແລ້ງ ແລະ ລະດູຝົນ. ສະພາບເກີດນ້ຳຖ້ວມຊັ້ງກັນໃນແມ່ນ້ຳຂອງ ແລະ ບັນດາສາຂາຂອງມັນນັ້ນແມ່ນເຮັດໃຫ້ເພີ່ມຄວາມຮຸນແຮງຂອງການເຊາະເຈື່ອນ ແລະ ເຮັດໃຫ້ຕາຝັ່ງມີຄວາມອ່ອນແອ ແລະ ເຮັດໃຫ້ຕະລົງເກີດຄວາມຊັນໃນຫຼາຍໆແຫ່ງ. ປະກົດການເຫຼົ່ານີ້ໄດ້ເປັນການຂົ່ມຂູ່ ຕໍ່ທີ່ພັກອາໄສ, ສະຖານທີ່ໂຮງງານ, ວັດວາອາຮາມ, ໂຮງຮຽນ, ເສັ້ນທາງ ແລະ ເນື້ອທີ່ປູກຝັງທີ່ຢູ່ຕາມຮີມແມ່ນ້ຳ. ຕົວຢ່າງ, ເຫດການນ້ຳຖ້ວມ ຢູ່ ສ.ປ.ປ.ລາວ ໃນປີ 1994 ໄດ້ມີເນື້ອທີ່ດິນປູກຝັງ 28,000 ຮຕ ຖືກທຳລາຍ. ໃນປີຕໍ່ມາອີກຄື 1995 ແລະ 1996, ໄດ້ທຳລາຍເນື້ອທີ່ປູກຝັງ 87,300 ຮຕ ແລະ 76,000 ຮຕ ຕາມລຳດັບ. ນອກຈາກນີ້ແລ້ວຍັງທຳລາຍລະບົບຊົນລະປະທານ, ໜອງປາ ແລະ ໂຄງລ່າງພື້ນຖານອື່ນໆເນື່ອງຈາກການເຊາະເຈື່ອນຂອງຕາຝັ່ງ.

ສາຍເຫດ ແລະ ປັດໃຈຕ່າງໆ ຂອງການເກີດຕາຝັ່ງເຈື່ອນ.

ການເຊາະເຈື່ອນແມ່ນມີສາຍເຫດຈາກຫຼາຍປັດໃຈທາງທຳມະຊາດເຊັ່ນຝົນຕົກ, ການປົກຫຸ້ມຂອງພືດ, ຄວາມໝັ້ນຄົງຂອງດິນຮີມຝັ່ງແມ່ນ້ຳ, ການຕົກຕະກອນຂອງແມ່ນ້ຳ, ແລະ ລັກສະນະສະເພາະຂອງຮາກຖານທີ່ແໜ້ນ, ລັກສະນະຄວາມເນີນຂອງຕາຝັ່ງ, ແລະ ສະພາວະ ທາງຊົນລະສາດ. ກິດຈະກຳຕ່າງໆໆຂອງຄົນທີ່ປະຕິບັດຢູ່ບໍລິເວນເໜືອນ້ຳ, ເຊິ່ງເຮັດໃຫ້ເກີດການເຊາະເຈື່ອນຮຸນແຮງຂຶ້ນໃນລຳແມ່ນ້ຳຂອງເຊັ່ນ (i). ການທຳລາຍພືດຕ່າງໆຕາມຮີມຝັ່ງແມ່ນ້ຳ (ii) ງານກໍ່ສ້າງປ້ອງກັນຕາຝັ່ງເຈື່ອນ (iii) ການດູດເອົາຫີນ ແລະ ຊາຍ (iv) ການຕັດໄມ້ທຳລາຍປ່າ ໃນຂອບເຂດວົງກວ້າງໃນຕອນເໜືອຂອງແມ່ນ້ຳ ແລະ (v) ການສ້າງເຂື່ອນໃຫຍ່.

ຢູ່ວຽງຈັນ, ຕາມຮີມຝັ່ງແມ່ນ້ຳ ຕື້ນໄມ້ ແລະພືດທຳມະຊາດໜາແໜ້ນ, ສ່ວນຫລາຍໄດ້ຖືກຖາກຖາງ ແລະປູກແທນດ້ວຍຜັກ ແລະໄມ້ຜົນຕ່າງໆ ແລະ ເຮັດໃຫ້ເພີ່ມບັນຫາໃນການການເຊາະເຈື່ອນ ແຮງຂຶ້ນຕາມບໍລິເວນທີ່ບໍ່ໄດ້ຖືກພືດປົກຫຸ້ມໃນຊ່ວງລະດູນ້ຳໄຫຼແຮງ.

ປະສົບການຈາກການສ້າງເຂື່ອນກັນຕາຝັ່ງທີ່ມີຢູ່ປະຈຸບັນນີ້ (ໝາຍຄວາມວ່າກໍ່ສ້າງ ຝາຫີນ ປ້ອງກັນຕາຝັ່ງເຈື່ອນ) ຕາມຮີມແມ່ນ້ຳຂອງ ຢູ່ໃນແລະອອ້ມຂ້າງເມືອງວຽງຈັນໄດ້ສະແດງໃຫ້ເຫັນວ່າການເພີ່ມການເຊາະເຈື່ອນຕາຝັ່ງ ແລະ ການເຊາະກັດຕາຝັ່ງສາມາດເກີດຂຶ້ນ (i) ທີ່ຕົ້ນຫີນຄຸມກັນຕາຝັ່ງ (ii) ຢູ່ໃຕ້ກະແສນ້ຳຖັດຈາກສິ່ງກໍ່ສ້າງ, ງານປ້ອງກັນຕາຝັ່ງ (ຍ້ອນການໄຫລວິນຈາກສິ້ນຝາຫີນທີ່ບໍ່ລຽບ, ຫຼື ມີການປ່ຽນແປງຢ່າງກະທັນຫັນ

ທາງດ້ານຄວາມຫຍາບຂອງເຮັດໃຫ້ເພີ່ມຄວາມໄວຂອງນ້ຳໄຫຼຢູ່ສິ້ນຂອງແຜ່ນຝາ) ແລະ (iii) ຢູ່ຝັ່ງກົງກັນຂ້າມຂອງແຄມຝັ່ງ ໃຕ້ນ້ຳຂອງການຄຸມກັນຕາຝັ່ງ

ການດູດຊາຍ ແລະ ຫົນສາມາດກໍ່ໃຫ້ເກີດ (i) ການເຊາະເລິກຂອງພື້ນແຜ່ນນ້ຳຝັ່ງໃຕ້ນ້ຳ ແລະເໜືອນ້ຳ (ii) ການທຳລາຍຊັ້ນປ້ອງກັນຂອງພື້ນນ້ຳ (ໝາຍຄວາມວ່າ ຊັ້ນຂອງວັດຖຸຫຍາບ ເຊັ່ນວ່າກ້ອນຫີນ) (iii) ການປ່ຽນແປງຮູບຮ່າງຂອງພື້ນແຜ່ນນ້ຳ ແລະ ຕາຝັ່ງ ເຊັ່ນ ການກໍ່ສ້າງຊາມອອກໄປເພື່ອລົດຂົນຫີນ ແລະ ລົດຂົນສິ່ງປະເພດຕ່າງໆ.

ການແຜ່ຂະຫຍາຍຂອງການຕັດໄມ້ທຳລາຍປ່າມີຂຶ້ນຫຼາຍຢູ່ບໍລິເວນ ແຫລ່ງນ້ຳຂອງປະເທດລາວ. ໃນປີ 1970, ປ່າໄມ້ຂອງປະເທດໄດ້ກວມເອົາຫຼາຍກ່ວາ 73 % ຂອງເນື້ອທີ່ດິນທັງໝົດ. ເມື່ອຮອດປີ 1985 ຄວາມກົດດັນຂອງປະຊາກອນທີ່ເພີ່ມຂຶ້ນ ແລະ ຜົນເນື່ອງຈາກການເຮັດໄຮ່ເລື່ອນລອຍໄດ້ເຮັດໃຫ້ເນື້ອທີ່ປ່າໄມ້ຫລຸດລົງເຫລືອຢູ່ປະມານ 47% ຂອງເນື້ອທີ່ທັງໝົດ. ທ່າແຮງຂອງຄວາມສຳພັນກັນລະຫວ່າງການທຳລາຍປ່າໄມ້ ຢູ່ເຂດຕອນເໜືອຂອງແຜ່ນນ້ຳ ແລະ ການເພີ່ມຂຶ້ນຂອງການຕົກຕະກອນ ແລະ ເກີດມົນລະພິດໃນແຜ່ນນ້ຳຂອງເປັນບັນຫາທີ່ສຳຄັນໜ້າເປັນຫ່ວງ.

ການແກ້ໄຂບັນຫາທາງດ້ານວິສະວະກຳ.

ການປ້ອງກັນຕາຝັ່ງດ້ວຍການປົກຫຸ້ມດ້ວຍຫີນ ແມ່ນຖືວ່າເປັນວິທີແກ້ໄຂທີ່ດີທີ່ສຸດສຳລັບຕາຝັ່ງທີ່ກຳລັງຖືກເຊາະເຈືອນຢ່າງຮຸນແຮງທີ່ເກີດຂຶ້ນຕາມລຳແຜ່ນນ້ຳຂອງ ໃນອ້ອມຂ້າງເມືອງວຽງຈັນ. ຮອດປະຈຸບັນການປ້ອງກັນຕາຝັ່ງເຈື່ອນດ້ວຍການປູຫີນມີລວງຍາວລວມກັນປະມານ 2.5 Km ຢູ່ທີ່ເກົ້າລ້ຽວ, ສີບຸນເຮືອງ, ເມືອງວາ, ວັດໄຕ, ວັດສິບ, ບ້ານຫາດດອກມັກ, ສວນວັດທະນະທຳ ແລະ ທ່າເດືອ, ໂດຍການຊ່ວຍເຫລືອດ້ານວິຊາການ ແລະ ທຶນຂອງ ຕ່າງປະເທດ (ຮູບ 1). ຕົວຢ່າງ ຢູ່ທ່າເດືອ, ການປ້ອງກັນຕາຝັ່ງ ໄດ້ສຳເລັດ 250 m ຕາມຮິມຝັ່ງແຜ່ນນ້ຳຂອງ. ເຖິງແມ່ນວ່າແບບວິທີອື່ນອີກສຳລັບການປ້ອງກັນຕາຝັ່ງກຳລັງທຳການວິໃຈຢູ່ (ອົງການ ຮ່ວມມື ສາກົນຍີ່ປຸ່ນ (JICA) ກຳລັງຄົ້ນຄວ້າ ທາງວິທະຍາສາດສະພາບຮ່າງແຜ່ນນ້ຳໃຫ້ໜັ້ນຄົງ) , ແຕ່ເຕັກໂນໂລຊີປ້ອງກັນຍັງຢູ່ໃນຂັ້ນພິສູດທົດລອງຢູ່. ຝາສູງ 15 m ທີ່ສ້າງຂຶ້ນຢູ່ເຂດທ່າເດືອໄດ້ຕໍ່ຕະລົງອອກໄປ ແລະ ໃຊ້ກະຕາທີ່ເຮັດດ້ວຍລວດສະປຣິງບັນຈຸກອນຫີນເຮັດເປັນຝາກັນ (ໝາຍເຫດ: ແບບເຕັກນິກ ແລະ ແຜນການກໍ່ສ້າງຢ່າງລະອຽດໄດ້ຕິດຄັດໃນເອກະສານ ອ້າງອີງໃຫ້ອ່ານເພີ່ມ.)

ບັນຫາກ່ຽວກັບສິ່ງແວດລ້ອມ.

ງານປ້ອງກັນຕາຝັ່ງເຈື່ອນໄດ້ຖືກຍົກເວັ້ນພາຍໃຕ້ຂໍ້ບັງຄັບການປະເມີນຜົນດ້ານສິ່ງແວດລ້ອມຂອງປະເທດ ເນື່ອງຈາກວ່າຕ້ອງໄດ້ຮັບດ່ວນປ້ອງກັນການສູນເສັງທາງດ້ານເສຖະກິດຍ້ອນເຫດການເຈື່ອນຂອງຕາຝັ່ງແຜ່ນນ້ຳຂອງຢູ່ໃນ ແລະ ອ້ອມເມືອງວຽງຈັນ. ໃນລັກສະນະດຽວກັນບັນດາປະເທດໃຫ້ທຶນການຊ່ວຍເຫຼືອ ແກ່ລາວທັງຫຼາຍ ນ້ອຍເທື່ອຈະວາງເງື່ອນໄຂ ຫຼື ລະບຸວ່າ ຕ້ອງໄດ້ເຮັດ EIA ສຳລັບໂຄງການການກໍ່ສ້າງໂຄງລ່າງດັ່ງກ່າວນີ້. ເນື່ອງຈາກວ່າການປູຫີນແຄມຕາຝັ່ງເປັນການສະນັບສະໜູນຈາກຜູ້ຊ່ວຍເຫຼືອແບບໂຄງການຕໍ່ໂຄງການ, ເຊິ່ງບໍ່ມີທຶນໃຫ້ໃນຂອບເຂດກ້ວາງຂວາງການປະເມີນຜົນກະທົບແບບສະສົມຈາກໂຄງການປ້ອງກັນຕາຝັ່ງເຈື່ອນເຊິ່ງມີຢູ່ເດີມຫລືກຳລັງວາງແຜນຢູ່ແຜ່ນນ້ຳຂອງທີ່ໃຫຼຜ່ານວຽງຈັນ.

ຜົນກະທົບທີ່ພົວພັນກັບໂຄງການປ້ອງກັນຕາຝັ່ງເຈື່ອນແມ່ນປະກອບມີ (i) ການສູນເສັງດິນທີ່ອຸດົມສົມບູນຕາມຮິມຝັ່ງແຜ່ນນ້ຳສຳລັບການປູກຝັງໃນລະດູແລ້ງ (ii) ການສູນເສັງທີ່ຢູ່ອາໃສຂອງຄົນ, ແລະ ຖິ່ນທີ່ຢູ່ຂອງປາທີ່ອົບພະຍົບ

(iii) ເກີດຜົນການເຈື່ອນຂອງຕາຝັ່ງແບບໂດມິໂນ (Domono effect) ຕາມການກະທົບຂອງແລວນ້ຳໃນຫີນປູປົກຕາຝັ່ງ ເຊິ່ງຢູ່ຮິມຝັ່ງດຽວກັນ ຫຼື ຝັ່ງກົງກັນຂ້າມຂອງແມ່ນ້ຳ. ໂດຍຂຶ້ນກັບ ຂະໜາດຂອງໂຄງການ, ຜົນກະທົບຕໍ່ຊຸມຊົນທ້ອງຖິ່ນກໍສາມາດ ມີຂຶ້ນໄດ້. ຕົວຢ່າງ: ງານປູຫີນປົກຕາຝັ່ງສໍາເລັດແລ້ວທີ່ທ່າເດື່ອ ທໍາໃຫ້ຈໍາເປັນຕ້ອງໃດ້ຈັດສັນທີ່ຢູ່ອາໄສຄົນໃໝ່, ປຸງແທນສາຍສົ່ງໄຟຟ້າ ແລະ ຕັ້ງແລວທາງໃໝ່. ຜົນກະທົບທາງອອ້ມອື່ນໆ ອີກເກີດທີ່ຂຶ້ນໃນຊ່ວງປະຕິບັດການກໍ່ສ້າງຂອງໂຄງການເຊັ່ນຄວາມແອອັດຂອງການສັນຈອນ ແລະ ເພີ່ມມົນລະພິດທາງດ້ານອາກາດ ແລະ ສຽງດັງ ຈາກການເຄື່ອນທີ່ຂອງລົດລາກແກ່ເພື່ອຂົນສົ່ງເບຕົງ, ຫີນ, ຊາຍ, ແຫ່ໄປຍັງສະຖານທີ່ ກໍ່ສ້າງໂຄງການ. ວັດສະດຸກໍ່ສ້າງທີ່ນໍາໃຊ້ໂຄງການທ່າເດື່ອແມ່ນໄດ້ຖືກຂົນສົ່ງມາຈາກແຫຼ່ງວັດຖຸດິບ 15 ເຖິງ 28 ກມ ຫ່າງຈາກສະຖານທີ່ກໍ່ສ້າງ. ທ່າແຮງຂອງຜົນກະທົບ ໃຫ້ແກ່ການຫາປາໃນທ້ອງຖິ່ນ ອາດເປັນບັນຫາທີ່ໜ້າເປັນຫວ່າງທີ່ພົວພັນກັບການປ້ອງກັນຕາຝັ່ງເຈື່ອນຢູ່ໃນແລະຢູ່ອອ້ມຂ້າງວຽງຈັນ. ປາເປັນສ່ວນສໍາຄັນຂອງອາຫານຢູ່ລາວ, ເຊິ່ງວ່າ ໂປຣເຕອິນມີຈາກປາສູງເຖິງ 40% ຂອງອາຫານຄົນ (ໝາຍຄວາມວ່າ 7 ຫາ 8 ຈາກ 20 kg/ຄົນ/ປີ). ປະມານວ່າມີປານ້ຳຈັດເຖິງ 20,000 ໂຕນ ຕໍ່ປີມາແວ່ພັກຢູ່ແມ່ນ້ຳຂອງບໍລິເວນວຽງຈັນ ແລະ ຢູ່ໃຕ້ນ້ຳບໍລິເວນທີ່ປາກແມ່ນ້ຳມູນໃກ້ກັບເມືອງປາກເຊ.

ນອກຈາກຜົນກະທົບ ດ້ານລົບແລ້ວ, ຍັງມີຜົນດີຈາກການປ້ອງກັນຕາຝັ່ງເຈື່ອນ ທີ່ສາມາດອ້າງວ່າການຢູ່ຫີນປ້ອງກັນຕາຝັ່ງເຈື່ອນໃນເຂດທີ່ບໍ່ມີຄວາມໝັ້ນຄົງຂອງຮິມຝັ່ງມີດັ່ງນີ້: (i) ການປ້ອງກັນການສູນເສັງເນື້ອທີ່ດິນທີ່ເປັນທີ່ຢູ່ອາໄສ (ii) ປ້ອງກັນທີ່ຢູ່ອາໄສໃຫ້ປາໃນເຂດແລວນ້ຳຈາກການເຊາະເຈື່ອນ , ແລະ (iii) ປັບປຸງຄຸນນະພາບຂອງນ້ຳ (ເຊິ່ງວ່າຄວາມຊຸ່ນຂອງນ້ຳນ້ອຍກ່ວາເນືອງຈາກຫລຸດຜ່ອນດິນ ແລະ ຕະກອນມາທັບຖິມ).

ຄວາມເໝາະສົມທາງດ້ານເສດຖະກິດ ແລະ ການຕັດສິນໃຈເຮັດໂຄງການ.

ເປັນທີ່ຖືກຖຽງກັນກ່ຽວກັບເລື່ອງກິດຈະກຳການປ້ອງກັນຕາຝັ່ງເຈື່ອນຢູ່ໃນແລະຢູ່ອອ້ມແອ້ມຕົວເມືອງວຽງຈັນແມ່ນຄຸ້ມຄ່າຢ່າງເຕັມສ່ວນໃນດ້ານເສດຖະກິດເມື່ອທຽບກັບການເຊາະເຈື່ອນຂອງຕາຝັ່ງ. ມູນຄ່າ ແລະ ຜົນປະໂຫຍດຂອງໂຄງການຈາກຜົນສໍາເລັດງານກໍ່ສ້າງປ້ອງກັນຕາຝັ່ງເຈື່ອນຢູ່ທ່າເດື່ອແມ່ນໄດ້ສະເໜີໃນຕາຕະລາງລຸ່ມນີ້. ການວິເຄາະຕົ້ນທຶນ-ກໍາໄລທີ່ສໍາເລັດສໍາລັບໂຄງການສ້າງຄຸ້ມກັນຕາຝັ່ງທີ່ທ່າເດື່ອໄດ້ຊີ້ບອກໃຫ້ເຫັນວ່າຜົນປະໂຫຍດກໍາໄລໂຄງການແມ່ນເກີນກ່ວາມູນຄ່າໂຄງການ. ສົມການຄິດໄລ່ດັ່ງກ່າວນີ້ສາມາດນໍາໃຊ້ໃນທຸກໆໂຄງການການປ້ອງກັນຕາຝັ່ງເຈື່ອນໂດຍທົ່ວໄປຢູ່ໃນແລະຢູ່ອອ້ມຂ້າງວຽງຈັນ. ການສູນເສັງຈາກການເຊາະເຈື່ອນຂອງຕາຝັ່ງອັນການສູນເສັງເນື້ອທີ່ດິນເມື່ອຄິດໄລ່ເປັນຕົ້ນທຶນແລ້ວຍັງນ້ອຍກ່ວາຕົ້ນທຶນຂອງການສ້າງຄຸ້ມກັນຕາຝັ່ງຕໍ່ປີ.

ໃນເກືອບທຸກກໍຣະນີ, ການຕັດສິນໃນການດໍາເນີນກິດຈະການປູຫີນປົກຕາຝັ່ງຕາມຝັ່ງແມ່ນ້ຳຂອງຢູ່ວຽງຈັນນັ້ນໄດ້ຖືກປະຕິບັດໂດຍການສົມທົບກັນລະຫວ່າງ ອົງການຮັບຜິດຊອບພາກລັດຂອງທ້ອງຖິ່ນ ແລະ ສູນກາງ (ພະແນກຄຸ້ມຄອງທາງນໍ້າ). ການໃຫ້ບຸລິມະສິດຂອງງານຄຸ້ມກັນຕາຝັ່ງ ໂດຍທົ່ວໄປແລ້ວຖືກກຳນົດຂຶ້ນມາໄດ້ຍ້ອນມອງເຫັນເຖິງໄພຂົ່ມຂູ່ຈາກການເຊາະເຈື່ອນຕາຝັ່ງໃນອະນາຄົດຕໍ່ເຮືອນພັກພາອາໄສ, ວັດວາອາຮາມ ແລະ ບັນດາໂຄງຫລ່າງພື້ນຖານຕ່າງໆໃນເມືອງວຽງຈັນ.

ກິດຈະກຳ	ບໍລິມາດ	ມູນຄ່າຫົວໜ່ວຍ (KIP)	ລ້ານກີບ		
			ລາຄາ	ລາຄາກວມລວມເອົາ ທັງໝົດ	ຜົນກຳໄລ
ການຍ້າຍທີ່ຢູ່					
- ຊັ້ນເນື້ອທີ່ດິນ	210,000 m ²	150	31.50		31.50
- ມູນຄ່າຂອງເຮືອນ	150 units	1,500,000	225.00	100.00	125.00
ການປຸງແຜ່ນສາຍສິ່ງໄຟຟ້າ					
- ຕັ້ງເສົາໄຟຟ້າ	105 ແຫ່ງ	15,000	1,575	0.50	1,075
- ມູນຄ່າຂອງເຮືອນ	10,000 m	15,000	15.00	10.00	5.00
- ຄ່າຕິດຕັ້ງ			4.97		4.97
ການແປງເສັ້ນທາງໃໝ່					
- ສຳຫຼວດ / ອອກແບບ	12.5 ha	60,000	0.75		0.75
- ປັບຫນ້າດິນ	12.5 ha	30,000	0.375		0.375
- ກໍ່ສ້າງທາງ	5,000 m	54,000	270.00		270.00
ລວມຍອດ (ລ້ານກີບ)			549.17	110.50	438.67
ລວມຍອດ (ລ້ານ USD 1 00/350 Kip)			1.57	0.32	1.25

ນອກຈາກຂະບວນການຕັດສິນໃຈດັ່ງກ່າວນີ້ ຍັງມີງານປ້ອງກັນຕາຝັ່ງເຈືອນຂອງພາກສ່ວນເອກະຊົນຈ່າຍແບບສ່ວນຕົວໃຜລາວເພື່ອປ້ອງກັນຊັບສິນຂອງຕົນເອງ - ການຄຸ້ມກັນຕາຝັ່ງທີ່ຈ່າຍທຶນແບບເອກະຊົນເຫຼົ່ານີ້ສ່ວນຫຼາຍມັກຈະມີຈຸດອ່ອນດ້ານວິສະວະກຳ ແລະ ມັກຈະເພພັງພາຍຫຼັງໃຊ້ງານ ຜ່ານສອງສາມລະດູນໍ້າຖ້ວມເທົ່ານັ້ນ.

ຂໍ້ພິຈາລະນາທີ່ສຳຄັນຍິ່ງສຳລັບອົງການຮັບຜິດຊອບທ້ອງຖິ່ນ ໃນການຕັດສິນບັນຫາຂອງການປະຕິບັດວຽກງານກໍ່ສ້າງສາທາລະນະໃນການຄຸ້ມກັນຕາຝັ່ງຕາມລຳແມ່ນໍ້າຂອງນັ້ນກໍຄືມັນສາມາດມີປະໂຫຍດຢ່າງຄຸ້ມຄ່າໃນໄລຍະຍາວ. ໂດຍອີງໃສ່ປະລິບການຜ່ານມາ, ວິສະວະກອນຮູ້ດີວ່າຖ້າສ້າງສິ່ງຄຸ້ມກັນຕາຝັ່ງພຽງແຕ່ສ່ວນນ້ອຍໆ ຂອງບ່ອນໂຄ້ງ, ສ່ວນທີ່ເຫຼືອມີແນວໂນ້ມທີ່ຈະເຊາະອ້ອມບໍລິເວນຄຸ້ມກັນຕາຝັ່ງເມື່ອເວລາຜ່ານໄປຈາກການໄຫລເປັນເໝືອນດັ່ງຂອງກະແສນໍ້າ ແລະ ໃນທີ່ສຸດກໍຈະມ້າງເພການຄຸ້ມກັນຕາຝັ່ງ. ຈາກມຸມມອງທາງດ້ານວິສະວະກຳແລ້ວ ການກໍ່ສ້າງສິ່ງຄຸ້ມກັນຕາຝັ່ງເພື່ອປ້ອງກັນໃຫ້ເຕັມລວງຍາວຂອງຕາຝັ່ງໂຄ້ງຈະດີກ່ວາການສ້າງພຽງແຕ່ສ່ວນໃດໜຶ່ງຂອງມັນເທົ່ານັ້ນ. ອຸປະສັກຕົ້ນຕໍຂອງຍຸດທະສາດນີ້ກໍຄືຕົ້ນທຶນທີ່ສູງຂອງການປ້ອງກັນຕາຝັ່ງແບບວິທີ່ທີ່ໃຊ້ຢູ່ປະຈຸບັນນີ້ສຳລັບການຄຸ້ມກັນຕາຝັ່ງໂດຍການນຳໃຊ້ແບບປະສົມປະສານກັບວັດສະດຸທີ່ປົກຫຸ້ມເນີນຝັ່ງແບບຕາແຜ່ນແພ່ຄຸມດິນ ແລະ ກະຕ່າກ້ອນຫີນແມ່ນມີລາຄາສູງຫຼາຍ. ຕໍ່ບັນຫາດັ່ງກ່າວ, ວິສະວະກອນກຳລັງຊອກຫາທາງທີ່ເປັນໄປໄດ້ໃນການນຳໃຊ້ໃຫ້ມີລາຄາຖືກລົງກ່ວານີ້, ແຕ່ວ່າຍັງບໍ່ທັນມີເຕັກໂນໂລຊີທີ່ຖືກພິສູດໃດສາມາດມານຳໃຊ້ໃນວຽກຈັນເທື່ອ.

ຈາກມຸມມອງທັງດ້ານສິ່ງແວດລ້ອມ ແລະ ດ້ານສຸນທຣີຍະພາບ, ການອ້າງເຫດຜົນສຳລັບຄວາມຈຳເປັນຂອງການປ້ອງກັນຕາຝັ່ງທັງໝົດຂອງຕົວເມືອງວຽງຈັນແມ່ນບໍ່ມີເຫດຜົນດີປານໃດ. ໂຄງການຄຸ້ມກັນຕາຝັ່ງໂດຍທົ່ວ

ໄປແລ້ວແມ່ນ ບໍ່ເປັນຕາໜ້າເບິ່ງ (ເພາະວ່າສິ່ງຄຸມກັນຕາຝັ່ງທີ່ສໍາຄັນແມ່ນ ຝາເບຕົງ ຫຼື ຫີນ ປົກຫຸ້ມຕາຝັ່ງທັງໝົດ) ແລະ ຜົນຕາມມາກໍຄື ຈະເສັງທີ່ບູກຝັ່ງພືດພັນຕ່າງໆ ຂອງຕາຝັ່ງເຊິ່ງມັນອາດສົ່ງຜົນສະທ້ອນສໍາຄັນຍິ່ງຕໍ່ທີ່ພັກອາໄສຂອງປາ. ມັນຍັງມີບັນຫາທີ່ໜ້າເປັນຫ່ວງຫຼາຍ ອີກກ່ຽວກັບຄວາມສາມາດເກີດຜົນກະທົບຕໍ່ເນື່ອງກັນເຊິ່ງວ່າການ ຄຸມກັນຕາຝັ່ງຢູ່ວຽງຈັນເພື່ອປ້ອງກັນການເຊາະເຈື່ອນຂອງຕາຝັ່ງສາມາດສົ່ງຜົນກະທົບທັງຟາກຝັ່ງລາວ ແລະ ຝັ່ງໄທທີ່ຢູ່ໃຕ້ກະແສນໍ້າຂອງລໍານໍ້າຂອງ.

ວິທີການລົງຢັ້ງຢືນຢາມພາກສະໜາມ.

ນັກສໍາມະກອນຈະໄດ້ມີໂອກາດໄປສັງເກດເບິ່ງວຽກງານການປ້ອງກັນຕາຝັ່ງຢ່າງລະອຽດໃນການລົງຢັ້ງຢືນຢາມໜຶ່ງວັນ. ການຄຸມກັນຝັ່ງຕາມຮີມຝັ່ງແມ່ນໍາຂອງຈະສາມາດແນມເຫັນໄດ້ດ້ວຍເຮືອຈາກເກົ້າລ້ຽວເຊິ່ງແມ່ນຈຸດເໜືອນໍ້າສຸດລົງສູ່ ທ່າເດືອ, ທີ່ເປັນຈຸດ ໃຕ້ນໍ້າສຸດເມືອງວຽງຈັນ. ສໍາມະນາກອນຈະໄດ້ສັງເກດສຶກສາຢ່າງໃກ້ຊິດຄວາມແຕກຕ່າງກັນ ລະຫວ່າງສ່ວນຂອງຝັ່ງແມ່ນໍ້າທີ່ໄດ້ຮັບການປ້ອງກັນ ແລະສ່ວນທີ່ບໍ່ໄດ້ຮັບການປ້ອງກັນ. ພະນັກງານຮັບຜິດຊອບສໍາມະນາ ແລະ ພະນັກງານຈາກພະແນກຄຸ້ມຄອງທາງນໍ້າຈະໄດ້ສະເໜີແນະນໍາເຕັກນິກຂັ້ນຕົ້ນໂດຍຫຍໍ້ ແລະ ໄປກັບສໍາມະກອນ ຕະຫລອດການຢັ້ງຢືນຢາມເພື່ອຈະໄດ້ອະທິບາຍກ່ຽວກັບໂຄງການຄຸມກັນຕາຝັ່ງທີ່ສໍາເລັດທັນກັບເວລາ. ໄລຍະການຢັ້ງຢືນຢາມສະຖານທີ່, ນັກສໍາມະກອນຈະໄດ້ຕັ້ງຂໍສັງເກດບັນດາຄໍາຖາມດັ່ງຕໍ່ລົງໄປນີ້.

- ເປັນຫຍັງການຄຸ້ມກັນຕາຝັ່ງຈຶ່ງຕ້ອງຖືກສ້າງຂຶ້ນ?
- ມີປະກົດການຫຍັງແດ່ທີ່ເປັນສາຍເຫດໃຫ້ເກີດການເຊາະເຈື່ອນຂອງຕາຝັ່ງ?
- ມັນຈະມີຜົນກະທົບທາງດ້ານລົບ ແລະ ດ້ານບວກຫຍັງແດ່ທີ່ມີຕໍ່ສິ່ງແວດລ້ອມອ້ອມຂ້າງໃນໄລຍະການກໍ່ສ້າງ? ແລະ ພາຍຫຼັງສໍາເລັດການກໍ່ສ້າງກັນຕາຝັ່ງເຈື່ອນ?
- ຍັງມີຜົນກະທົບອັນໃດອີກແດ່ອາດຈະເກີດຂຶ້ນຢູ່ໃຕ້ກະແສນໍ້າຂອງບ່ອນກໍ່ສ້າງສິ່ງກັນຕາຝັ່ງ ?
- ທ່ານມີຂໍ້ແນະນໍາຫຍັງແດ່ເພື່ອປ້ອງກັນຕາຝັ່ງຈາກການເຊາະເຈື່ອນດິນ?

ໃນເມື່ອສໍາເລັດການຢັ້ງຢືນຢາມສະຖານທີ່ແລ້ວ, ສໍາມະນາກອນທັງຫຼາຍ ຈະໄດ້ສົນທະນາກັນກ່ຽວກັບສິ່ງທີ່ຂອກຮູ້ໄດ້ໂດຍການເນັ້ນເຖິງບົດຮຽນດ້ານການປະຕິບັດຕົວຈິງທີ່ໄດ້ຮຽນມານັ້ນເຊິ່ງຈະເປັນການເຂົ້າໃຈເລິກເຊິ່ງຕື່ມກ່ຽວກັບທິດສະດີວິຊາ EIA ແລະ IREM ເຊິ່ງໄດ້ສອນໃນບົດຮຽນຄັ້ງນີ້.

ບົດຮຽນທີ່ສາມາດນໍາໄປໝູນໃຊ້.

ໃນເມື່ອສໍາເລັດການເລັດການສຶກສາກໍຣະນີສຶກສາ ແລະ ລົງຢັ້ງຢືນຢາມສະຖານທີ່ນີ້ແລ້ວ, ຄາດວ່ານັກສໍາມະນາກອນທັງຫຼາຍ ຈະໄດ້ຮຽນຮູ້ດັ່ງນີ້:

1. ກິດຈະກຳປ້ອງກັນຕາຝັ່ງເຈື່ອນຢູ່ໃນ ແລະ ອ້ອມຂ້າງຕົວເມືອງວຽງຈັນ ຕາມຈົນຕະນາການແລ້ວ ຈະຕ້ອງພິຈາລະນາເປັນເໝືອນສ່ວນໜຶ່ງຂອງການວາງແຜນແບບປະສົມປະສານ ແລະ ຂະບວນການ ການບໍລິຫານ. ຈຸດດີ ຂອງ ການຮັບຮອງເອົາວິທີການແບບປະສົມປະສານ ທຽບກັບວິທີການໂຄງການຕໍ່ໂຄງການເປັນສ່ວນໆ ທີ່ດໍາເນີນປະຈຸບັນແມ່ນ ວິສະວະກອນ, ນັກວິທະຍາສາດສິ່ງແວດລ້ອມ ແລະ ຜູ້ຕັດສິນໃຈສາມາດພິຈາລະນາບັນຫາຂອງການເຊາະເຈື່ອນຂອງຕາຝັ່ງໄດ້ຢ່າງຮອບດ້ານ ແລະ ດໍາເນີນການຢ່າງຖືກຕ້ອງ (ການ

- ພິຈາລະນາ ທ່າແຮງຂອງຜົນກະທົບແບບສະສົມ ຢູ່ໃຕ້ກະແສນໍ້າກ່ອນການດໍາເນີນການກັບການຄຸມກັນຕາ ຝັ່ງໃນຂອບເຂດກ້ວາງຂວາງ.) .
2. ຄວາມຂາດແຄນຂໍ້ມູນຂ່າວສານກ່ຽວກັບ ທ່າແຮງຂອງຜົນກະທົບດ້ານນິເວດ ຂອງໂຄງການປ້ອງກັນຕາຝັ່ງສາມາດລໍາອຽງການຕັດສິນໃຈບັນຫາການພິຈາລະນາພຽງແຕ່ດ້ານວິສະວະກໍາ ແລະ ດ້ານເສຖະກິດ ລ້ວນໆ. ການປະເມີນຜົນດ້ານສິ່ງແວດລ້ອມຈະຕ້ອງທໍາສໍາເລັດ ສໍາລັບທຸກໆໂຄງການເພື່ອໃຫ້ໝັ້ນໃຈວ່າຜົນກະທົບຕໍ່ສິ່ງແວດລ້ອມ ທີ່ມີທ່າແຮງໄດ້ທໍາຄວາມເຂົ້າໃຈຢ່າງເຖິງຖອງ ແລະ ມີວິທີການວາງຂໍ້ກໍານົດໃນການບັນເທົາໃຫ້ຫລຸດຜ່ອນລົງໄດ້.
 3. ການພິຈາລະນາທີ່ເປັນໄປໄດ້ “ ໂດຍໃຊ້ທາງເລືອກ “ ຫຼື “ ເລືອກທາງໃຊ້ “ ຂອງການຮັບຜິດຊອບດ້ານວິສະວະກໍາເພື່ອປ້ອງກັນຕາຝັ່ງ. ຕາມຈົນຕະນາການແລ້ວມາຕະການຂອງການວາງແຜນການຈະຕ້ອງຖືກປະຕິບັດແບບທັນການເພື່ອປ້ອງກັນ ຫຼື ການເຊາະເຈື່ອນຕາຝັ່ງລຸດນ້ອຍລົງໃຫ້ເຫຼືອນ້ອຍທີ່ສຸດ ທີ່ເກີດຂຶ້ນຈາກກິດຈະກໍາຕ່າງໆ ຂອງຄົນຢູ່ເໜືອກະແສນໍ້າ ແລະ ເພື່ອພິຈາລະນາຄວາມສາມາດເກີດການເຊາະເຈື່ອນຕາຝັ່ງແບບທໍາມະຊາດໃນການກໍ່ສ້າງ ແລະ ການສ້າງໂຄ່ງລ່າງ. ວິທີທາງເລືອກແບບວິສະວະກໍາ ອາດຖືກຮອງຮັບເປັນການສ້າງຄວາມໝັ້ນຄົງໃຫ້ຕາຝັ່ງແມ່ນໍ້າໂດຍການນໍາໃຊ້ເຕັກໂນໂລຊີອັນເໝາະສົມເຊັ່ນການປູກຕົ້ນໄມ້ ແລະ ຫຍ້າ.

ເອກະສານອ້າງອີງ

- Bergado, D.T., P.V. Long and J. Dezure. 1994. Mekong River Bank Slope Protection of Thadeau and Muangwa, Vientiane, Laos.
- FAO. 1999. Flood Management and Mitigation in the Mekong River Basin. RAP publication 1999/14. Food and Agriculture Organization, United Nations Development Program and Department of Irrigation, Ministry of Agriculture and Forestry, Lao PDR.
- Rutherford, I. and P. Bishop. 1996. Morphology and Bank Protection of the Mekong River in the Vientiane – Nong Kai Reach, Lao PDR and Thailand. Report prepared for the Mekong River Commission.
- UNDP. 1992. Fisheries in the Lower Mekong Basin (Review of the Fishery Sector in the Lower Mekong Basin). Annexes. Interim Committee for Coordination of Investigations of the Lower Mekong Basin. United Nations Development Program.

Figure 1 Planned and completed bank revetment sites in the Mekong River near Vientiane.

